

Od 6. do 13. oktobra „TEDEN OTROKA“

V času od 6. do 13. oktobra t. l. bo »Teden otroka« s praznovanjem mednarodnega »Dneva otroka«, ki ga praznuje vsako leto. Druženim organizacijam je razposlala Zveza prijateljev mladine Slovenije predlog okvirnega delovnega programa za organizacijo tedna in za delovne akcije ob pomoči in sodelovanju organov socialnega varstva v poglavlju

mladinskih ustanovah bo prispevalo svoj delež k skladnosti in enotni vzgoji v družini in v družbi izven družine.

»Teden otroka« je najprimernejši za pripravo in obdelavo konkretnega programa varstva družine na svojem področju ob sodelovanju socialnih in družbenih organov, ki pri svojem rednem delu skrbijo za vzgojo in družbeno varstvo otrok in mladine. Po

varstva družine, patronažna služba, vzgojne posvetovalnice, razne oblike izobraževanja staršev so področja, ki so potrebna vse pozornosti.

Tudi letos bo zbiranje prispevkov za varstvo otrok v »Tednu otroka« in ti se bodo stekali v skladu za varstvo otrok pri ljudskih odborih. Do »Tedna otroka« bodo lahko proučene vse možnosti sredstev in upoštevani predlogi, kako bo najbolje porabili ta zbrana sredstva. Tozadevni uspeh bo najbolj odvisen od konkretnih načrtov stanovanjskih skupnosti in od propagande za njihovo izvedbo. Kjer bodo gospodarske organizacije poznale načrte in namene skupnosti, bodo tudi laže in boljše podprle njihovo izvedbo.

Več kot sicer se bodo ob »Tednu otroka« organi socialnega varstva pozanimali, koliko sredstev je predvidenih za področje varstva družine v občinskih proračunih ter če obstaja skladnost predlogov za njih porabo s potrebami in ustreznimi možnostmi.

Zveza prijateljev mladine in Zveza ženskih društev Slovenije bosta sklicali v septembru t. l. posebno posvetovalno z obravnavo oblik varstva in dela z mladino, o skrbi za bolne in starejše osebe v stanovanjski skupnosti, ekonomskih vprašanj ter oblik razširjenega gospodinjstva v stanovanjskih skupnostih.

Končno bo »Teden otroka« pregled naših uspehov, doseženih pri varstvu družin, otrok in mladine v dosedanjih letih. FVV.

ZAČELI STA VELJATI UREDBI O PROJEKTIRANJU IN GRAJENJU

Včeraj sta začeli veljati dve uredbi zveznega izvršnega sveta s področja gradbeništva. To sta uredbi o gradbenem projektiranju in o gradnjah. Prečiščeni besedili obeh uredb objavlja »Uradni list FLRJ«.

Uredba o gradbenem projektiranju določa, da izdelujejo gradbene projekte projektantske podjetja in ustanove, lahko pa jih izdelujejo tudi pristojni organi uprave za ceste, nadalje za posle gozdarstva in vodnega gospodarstva, vodne skupnosti, kmetijske zadružne zveze, generalna direkcija PTT ter podjetja PTT in Generalna direkcija jugoslovanskega železnice, kakor tudi železniška transportna podjetja. Izjemoma lahko pristojni organi odobre iz-

delovanje projektov tudi drugim državnim organom, ustanovam in podjetjem.

Graditelj gradbenega projekta lahko zahteva spremembo in izpolnitev odobrenega gradbenega projekta, če se s tem doseže prihranek in izboljšanje projekta in če to ne pomeni roka dograditve objekta. Za projektiranje rekonstrukcij in adaptacij gradbenih objektov se izdela samo glavni objekt. Če projektirna organizacija izdela projekt, ki za njegovo izdelavo ni registrirana, nadalje če overovi projekt ali njegov del, ki ga ni sama sestavila, je podvržena denarni globi v znesku 50.000 do 1.000.000 din.

Po prečiščenem besedilu uredbe o graditvi je izvrševalec gradbenih del dolžan izvajati graditev po odobrenem projektu v skladu s tehničnimi navodili in standardi ter storiti vse ukrepe za zavarovanje objekta, nadalje sosednjih objektov, delavcev, mimoidočih ljudi in javnega prometa. Uredba predpisuje pogoje za sklenitev pogodbe o graditvi in za izdajo gradbenega dovoljenja.

Uredba tudi nalaga investitorju, da zagotovi nadzorstvo nad graditvijo gradbenega objekta od začetka do konca del. Obvezen je tudi tehnični pregled dograjenih objektov, razen za stanovanjska in gospodarska poslopja kmeto-

Okrajna avto-servisna služba v Mariboru

Na prihodnji seji okrajnega ljudskega odbora Maribor bo med drugim tudi obravnavala predloga za ustanovitev Avto-servisa Maribor, ki bo zajel ljudske odbore okraja in mestnih občin ter Trgovinsko zbornico. Predvidena je začasna ustanovitev poslovalnice Avto-servisa Maribor v Dravogradu, Lesju, Poljčanah in Št. Ilju.

Iz servisa bodo izločene take občine, ki že imajo lastno vozilo, kar narekuje značaj in obseg dela v njih, zlasti v tistih, ki so oddaljene od okraja in take občine bodo ustanovile posebne servisne organizacijske enote, ki bodo poslovale kot redne organizacijske enote občinskega ljudskega odbora. Med te občine, ki že imajo službeno osebna vozila spadajo: Ptuj, Ormož in 4 druge občine v okraju Maribor.

Se pred sejo bodo dali vsi občinski ljudski odbori s področja okraja Maribor temu okraju svoje pripombe k predvideni ustanovitvi okrajne servisne službe za prevozne storitve.

Prihodnji avstrijsko - jugoslovanski razgovori oktobra na Dunaju

Julija je bilo na Bledu zasedanje avstrijsko-jugoslovanske komisije za razpravo o ne-rešenih vprašanjih med Avstrijo in Jugoslavijo.

Komisija je vzela na znanje poročila delovnih skupin in sklenila, da bodo preostala odprta vprašanja obravnavali na prihodnjem zasedanju, ki bo meseca oktobra na Dunaju.

O pogajanjih je bilo sestavljeno skupno poročilo, ki sta ga podpisala šefa obeh delegacij, in sicer

za jugoslovansko delegacijo pooblaščen minister v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Viktor Repič (bivši jugoslovanski veleposlanik v Avstriji — opom. ured.), za avstrijsko delegacijo pa pooblaščen minister v zunanjem ministrstvu poslanik Heinrich Haymerle.

V poročilu o zasedanju avstrijsko-jugoslovanske komisije je poudarjeno, da so pogajanja potekala v duhu prijateljstva in medsebojnega razumevanja.

Prejačeva-Grahova hiša ob Zagrebški cesti je že podrti zaradi novega mostu čez Studenčnico.

Na kmetijskem gospodarstvu v Kidričevem imajo na prostem hišice za »štajerke«, ki so dan in noč na prostem.

Naš KOMENTAR

Točno mesec dni po izbruhu revolucije v Iraku, se je sestala Generalna skupščina na izrednem zasedanju, da bi našla rešitev za srednjevzhodni problem. Osrednja nevarnost je sicer že mimo in včeraj so začeli Američani celo z delnim umikom svojih vojakov, vendar je dolžnost sedanjega zasedanja, da najde ustrezno politiko, po kateri bi izvajali odnose do arabskih dežel. To pa je najtežje, ker so silnice na arabskem delu sveta tako izrazito različne.

Američani in Britanci bi za vsako ceno radi zaščitili svoje gospodarske interese v tem delu sveta. Nato bi radi zagotovili, da bo arabski svet služil za strateško varnost zapadnega sveta in pa nazadnje, da arabski nacionalisti ne bi končno prišli pod vpliv Sovjetske zveze, ki vodi protikolonialistično politiko. Vse te tri točke so med seboj tako tesno povezane, da so Američani v zadnjem času izmislili geslo o posredni agresiji, da bi lahko opravičili svoja dejanja.

Izredno zasedanje se je začelo v sredo popoldne. Najprej je govoril Eisenhower, ki je v šestih točkah obrazložil ves ameriški načrt. V grobih potezah načrt predvideva jamstvo za nedotakljivost arabskih držav, v katerih so tuje čete, ustavitev stalnih oddelkov OZN in pa program za gospodarsko pomoč temu delu sveta. Iz tega programa vidimo, da

je Eisenhower mislil na vse tiste tri točke, o katerih smo govorili malo prej. Z regionalnimi institucijami, ki bi pomagali gospodarskemu razvoju dežele, bi si najlaže zagotovili svoje interese. S tako politiko bi prišle na oblast take vlade, ki bi ustrezale zapadnim vladam, s stalnimi silami OZN in z nadzorovanim oboroževanjem arabskih sil pa bi nadomestili Bagdadijski pak, ki je z iraško revolucijo doživel polom.

V OZN bodo o Srednjem vzhodu razpravljali z dveh stališč, Američani zagovarjajo, da je treba jamčiti bodočnost, sovjeti pa so bolj konkretni in zahtevajo takojšen umik tujih čet. Dejstvo je, da bodo male države, ki so kar številno zastopane, v precejšnji meri zagovarjale umik tujih čet.

Konec razprave bo viden šele čez nekaj dni, ker sta v sredo govorila komaj Eisenhower in Gromiko, Lloyd in drugi pa so svoje predloge podali v četrtek.

Ciprski problem je v zadnjih dneh doživel novo razburljivo obdobje. Macmillan je dosegel v Atenah le toliko, da so Grki pripravljeni ponovno sprožiti zadevo pred OZN. Britanski načrt je kot kaže zgrajen na napačnih osnovah, ker menijo, da bi s sedemletnim trojnim upravljanjem lahko dosegli pomiritev. Dejstvo je namreč eno — Ciprčani hočejo pravico do samoopredelitve, ne pa načrte, po katerih ne dobijo nič drugega kot nekaj upravnih zunanjih oblik, kot je skupščina pod britansko kontrolo.

Zgodovine ni moč zavreči in reševati probleme samo delno. Ciprčani bodo pristali na vse le pod pogojem, če jim bodo dali vse, ali pa nič. Grki seveda zagovarjajo svoje sorodnjake in zato so sklenili, da bodo zadevo sprožili pred rednim zasedanjem Generalne skupščine. Dejstvo je, da Macmillan svojega namena ni dosegel in britanska vlada je že začela pripravljati delne spremembe načrta. Ali bodo Grki in Turki sprejeli spremenjen načrt?

V SLOVENIJI BOLJŠA LETINA KOT LANI

Po prvih cenitvah republiškega tajništva za blagovni promet, republiške zadružne zveze in kmetijskega inštituta bo letošnji pridelek glavnih kmetijskih kultur v Sloveniji, izvezmši zelje in hmelj, boljši kot lani.

Letos se nam, kljub suši v maju, obeta tudi dobra letina krompirja. Čeprav bo celotni pridelek krompirja nekoliko manjši kot lani, ker je bilo zasejanih s krompirjem 3200 ha manj, pa bo ostalo kakih 180 tisoč ton tržnih viškov, ki bodo znatno presežali potrebe Slovenije. Slovenija bo izvozila v druge republike in tujino kakih 60 tisoč ton krompirja.

Tudi letošnji pridelek sadja in grozdja bo dober. Po sedanjih cenitvah bomo pridelali kakih 25 odst. grozdja več kot lani. Letošnji pridelek jabolk v Sloveniji cenijo na 90 tisoč ton, hmelja pa na 2650 ton in bo za 5 odst. manjši kot lani.

Sestri

skrbi za družbeno varstvo otrok, mladine in družine.

Letošnji program tedna temelji na sklepih VII. kongresa ZKJ, ki poudarjajo skrb za delovnega človeka, za družino, za njene vsakdanje potrebe in preskrbo, za počitek in razvedrilo delovnih ljudi, kakor tudi za ustvaritev takih življenjskih pogojev, ki bi vsakemu članu skupnosti zagotovili telesno in duševno zdravje. Pri vsem tem je potrebno upoštevati globoke spremembe in preobrazbo družbene življenja v naši družini in v vsemi razpoložljivimi sredstvi pospeševati proces prilagoditve družine novim razmeram in novemu načinu življenja. Skrb za varstvo in vzgojo otrok zaposlenih žena je posebno važna in izvedljiva z ustanavljanjem najrazličnejših otroških ustanov, kjer bodo otroci preživeli del dneva, spoznali kolektivno življenje in bodo deležni družbene vzgoje. Sodelovanje staršev v upravnih odborih in roditeljski svetih raznih otroških in

analizi potreb posameznih družin in njihovih problemov bo najlaže izdelati načrt za organizacijo najprimernejših oblik pomoči družini. Vsaki stanovanjski skupnosti je nujno potreben otroški vrtec za varstvo in vzgojo otrok predšolske in šolske dobe, za varstvo in vzgojo predšolskih otrok z mlečno kuhinjo, prostor za šolske otroke s knjižnico in delavnico za politično in kulturno vzgojo, otroška igrišča, športni prostori, parki, šolske kuhinje, počitniška letovanja itd. so izpolnjlve želje.

Posebno bi morali skrbeti za otroke zaposlenih staršev in otrok, ki so ostali brez družine ali se njihovi svojci borijo z življenjskimi težavami radi daljše bolezni in drugih težav, ki ogrožajo njihovo normalno družinsko življenje. Tudi osamljene osebe, stari, onemogli, defektni in težje bolni na svojih domovih zaslužijo vso skrb in pozornost stanovanjske skupnosti, ki bi morala najti najprimernejši način družbene pomoči.

Povečana občina Ptuj

Občinski ljudski odbor Ptuj je dal na seji 7. avgusta t. l. pristatek na priključitev delov občin Gorišnica in Lesje k občini Ptuj.

Od občine Gorišnica bodo priključeni k občini Ormož kraji Podgorci, Preclava, Bresnica, Cvetkovič in Osluševci, vsi ostali kraji te občine pa k občini Ptuj (okrog 13.000 prebivalcev). Od občine Lesje bo priključeno celotno območje krajevnega urada Makole k občini Slovenska Bistrica, ves ostali del občine pa bo priključen občini Ptuj (okrog 7000 prebivalcev).

V vseh prizadetih krajih so že bili zbori volivcev in je bilo doseženo soglasje prebivalcev za tako novo upravno razdelitev.

VEČ STANOVANJ ZA DELAVCE POPRAVEK

V sestavku pod gornjim naslovom, ki smo ga objavili v štev. 31/58 Ptujskega tednika z dne 8. avgusta t. l., se nam je vrnila v šestnajsti vrsti pomota, ki je bistveno spremenila vsebino stavka. Vrstica pravilno glasi: ...no silo, toda le v obliki večstanovanjskih hiš. Petindvajseta vrstica glasi pravilno: ...neposrednega upravljanja z...

Nesreča na dravskem mostu v Ptuj

Na cestnem ptujskem mostu je trčil osebni avtomobil Skoda, last bolnišnice Tbc v Ormožu, 7. avgusta t. l., dopoldne v mostno ograjo in jo namolil ter je imel vozač Sedmak srečo, da se ni z vozilom vred znašel v Dravi.

Omenjenega dne je pripeljal osebni avto Skoda iz Ormoža na ptujski cestni most, na katerem je bilo neko prežno vozilo. Vozač se je hotel izogniti trčenju, zato je zavil na mostu močno v desno, pri čemer ga je vrglo čez mostni pločnik v ograjo in poškodovalo avtomobil in ograjo namolilo.

Voznik se je odpeljal še preden je prišla komisija, ki je ocenila škodo in ugotovila okolnosti dogodka. Avto je moral takoj v popravilo v Strojne delavnice v Ptuj.

gospodarske vesti

Pred jesenskim odkupom

Letošnja letina kmetijskih pridelkov je sorazmerno precej ugodna. Posebno lepo kaže krompir, sadje in trta, verjetno tudi koruza ne bo odpovedala. V zvezi s tem se postavlja vprašanje odkupa kmetijskih pridelkov. Naše uredništvo je glede na dejstvo, da je pravočasen in pravilno izveden odkup velikega pomena za preskrbo potrošnikov v mestih in industrijskih središčih, postavilo ptujskim odkupnim podjetjem in sicer Kmetovalcu, »Slovenskim goricam«, Poslovni zvezi, in Vinarski zadrugi nekaj vprašanj, kateri odgovori bi po našem mnenju v precejšnji meri pojasnili tako proizvajalcem kakor tudi potrošnikom, kakršni so izgledi pri letošnjem odkupu za prvega in drugega.

Vprašanja so bila takšna:

1. Pred vrati je odkupna sezona. Kako se je vaše podjetje pripravilo na odkup?
2. Odkup kmetijskih pridelkov ni stvar samo Vašega podjetja, temveč je to važno družbeno vprašanje, ker je od tega v največji meri odvisna preskrba nekmetijskega prebivalstva. Kaj ste ukrenili, oziroma kaj nameravate ukreniti glede odkupa kmetijskih pridelkov, ki sicer ne jamčijo podjetju večjih zaslužkov, pa so za redno preskrbovanje potrošnikov velikega pomena?
3. Ali Vam zadoščajo krediti, skladišča in embalaža? Kako boste premostili težave, ki se bodo v tem pogledu pojavljale?
4. Pridelovalci in seveda potrošniki v največji meri zanimajo cene. To je važno vprašanje, od katerega je v precejšnji meri odvisno pridelovanje v naslednjem letu. Ali bodo cene za vse proizvode stimulativne?
5. Kaj mislite o razponu med odkupno ceno kmetijskih pridelkov in maloprodajno ceno živila? Ali ni mogoče tega razpona nekoliko zožiti, recimo z nekoliko večjim prometom in nekoliko manjšim zaslužkom po enotni ceni.

Priznati moramo, da smo z našo malo anketo uspeli samo pri Kmetovalcu in pri Poslovni zvezi. »Slovenske gorice« in Vinarska zadruga na naša vprašanja nista odgovorili, čeprav je ravno na področju na njunem področju največ neznanj glede letošnjega odkupa.

Skupni odgovor »Kmetovalca« in Poslovne zveze se glasi:

Promet s kmetijskimi pridelki je organizirala kmetijska Poslovna zveza tako, da gredo pridelki po najbližji poti od kmet, zadruga do potrošnega centra, ali pa iste prodaje za kmet, zadruga poslovne zveze velikim potrošnikom in podjetjem za preskrbo mest.

Poslovna zveza nastopa v večjih potrošnih centrih preko tržnic na

veliko, kjer prodaja vse kmetijske pridelke za račun kmetijskih zadrug svojega področja.

Za uspešno izvedbo odkupa kmetijskih pridelkov in pravičen plasman blaga je Poslovna zveza pripravila sestanke z vodilnimi funkcionarji kmetijskih zadrug in kmet, gospodarstev, ter se z njimi posvetovala o količinah letošnjih pridelkov, načinu odkupa ter o vsem kar je s tem v zvezi.

Poslovna zveza je obiskalopotrošna središča ter sklenila številne pogodbe ter si zagotovila plasman letošnjega pridelka.

Poslovna zveza se trudi plasirati vse pridelke, tudi tiste, ki ne krijejo stroškov ali pa so zelo hitro pokvarljivi. Tako so bile odkupljene velike količine ranih brusov, za katere je nujno da pridejo pravočasno, t. j. pred pokvaritvijo na trg. Eden od vzrokov visokih cen ranemu sadju na trgu je ta, da se trgovina v potrošnih centrih brani kupiti hitro pokvarljivo sadje (kot so hruške), čeprav je istega v proizvodnih centrih dovolj. Ta podjetja ne želijo odgovorjati za veliki kolo, če pa že nabavljajo tako blago, v kalkulirajo predvideni kolo, kar pa pri tako hitro pokvarljivem blagu občutno vpliva na razpon med nabavno in prodajno ceno.

Skladišča za čas glavnih odkupov ne zadoščajo in so neprimerne za manipulacijo. Poslovna zveza gradi 50 vagonovsko skladišče, ki bo služilo za blagovni promet tržnih viškov kmetijskih zadrug. Ko bo skladišče zgrajeno, bo od-

padlo marsikatero kvarjenje pridelkov, zmanjšal se bo kolo in proizvođači se bodo solidneje odpremili. Za odkupe je torej pripravljeno vse pa tudi volja in kadri, ki upajo, da bodo premostili vse težave, ki se bodo pojavile v času odkupov. Odvisno pa je od proizvajalcev ter od zadrug, koliko bodo pri odkupih disciplinirani, kako kvaliteto blaga bodo pripravili za tržišče in kako bodo organizirali, da bo trg in potrošnik zadovoljen. Mnogokrat pozabljamo, da je trg s potrošnim blagom založen v dovoljni meri in nam ravno naše nesolidno blago in poslovanje odvzame renome na tržišču in nas celo izloči iz njega.

Truditi se bo treba, da tem zahtevam čimboljše ustrezemo, ter da damo na tržišče čim kvalitetnejše blago, ker je to končni uspeh proizvajalca samega, istočasno pa zadovoljstvo potrošnika in zagotovilo nadaljnjega iskanja naših proizvodov na tržišču.

Cene kmetijskim pridelkom so primerne in se pri nekaterih artiklih urejajo z dogovarjanjem. Posebno pri živini in svinjah (pitanih — kontrahiranih) so minimalne varstvene cene za proizvajalca, če sklene tozadevno pogodbo s KZ, zelo povoljne. Razpon med odkupno in prodajno ceno kmetijskih pridelkov je od kmetijske zadruga ali poslovne zveze znesen od trgovine na veliko. Razpon, ki je mnogokrat v maloprodaji nesoliden, bi se dalo urediti le na tak način, da se uradno določi marža maloprodaj.

Sadja ne obirajmo prezgodaj niti prepozno

Svet za kmetijstvo občine Ptuj je obnavljal na seji 9. avgusta t. l. o problemih trgancin in prodaje letošnjega obilnega pridelka sadja, zlasti jabolk, ki jih marsikje trgajo prezgodaj, zaradi česar je sadje nedozorelo, brez dišave, drobno, kislo, slabo obarvano ter trdo. V skladiščih napadajo tako sadje razna obolenja, grenka gniloba, opeklina itd. Prav tako je škodljivo trgati prezrela jabolka. V tem primeru se že na drevesu razvije gniloba v peščiču. V skladišču napade tako jabolka tudi mehka gniloba in druge bolezni.

Trpežnost in trgovska vrednost sadja je v veliki meri odvisna od pravega časa obiranja, spravljanja in shranjevanja.

Sadjarji in tudi kmetijske zadruga bi morale to upoštevati pri

odkupu sadja, pri skladiščenju in odpremi na trg.

Svet za kmetijstvo je na ta kratki seji sklenil priporočiti sadjarjem in kmetijskim zadrugam, naj ne bi obirali jabolk sorte grafenstajn pred 25. avgustom, zlate pramene ne pred 4. septembrom, kokosove oranževke ne pred 10. septembrom, boskopskega kosmaka ne pred 1. oktobrom, sorte jonatan, kanada, rdeči delikides ne pred 5. oktobrom, šampanski ranete ne pred 8. oktobrom, bobovca, krivopecila in mošancke pa ne pred 15. oktobrom.

Do navedenih terminov bodo jabolka navedenih sort v pravem stanju dozorela, dobila bodo barvo, sladkobo, dišavo in vse, kar daje našim sortnim jabolkom sloves in je po njih tudi največje povpraševanje na potrošniškem trgu.

Kmetijske zadruga bi morale s tem seznaniti svoje službenice, ki se bavijo z odkupom in prodajo jabolk in drugega sadja, da ne bodo navedenih sort odkupovali pred navedenim rokom in da ne bodo svoji gospodarski organizaciji pa tudi sadjarjem samim zlasti pa potrošnikom povzročali nepotrebne škode.

Tudi na Vurberku bodo imeli ribnik

Kmetijsko zadrugo gospodarstvo Placar-Vurberk namerava urediti na parceli izpod osnovne šole Vurberk zraven igrišča te šole ribnik površine nad 1,5 ha, kjer je že bil pred leti ribnik.

Občinski ljudski odbor Ptuj je podprl prizadevanje kmetijskega gospodarstva Placar-Vurberk s tem, da mu je dodelil iz sklada SLP tozadevno parcelo.

Zmaknil mu je denarnico in 10 000 din

Delavcu Stanku Bosilju iz Koroškega št. 24 je bila 13. junija t. l. v mesnici na Slovenskem trgu pri nakupovanju klobas oziroma pri plačevanju računa ukraden denarnica z 10.000 din gotovine in nekimi osemimi dokumenti. Sum je padel na F. S. iz Ptuja, ki je v tem času kupoval v isti trgovini klobase. Pri polizvedbah se je izkazalo, da je osumljeni res vzel denarnico z vso vsebino.

Tozadevna razprava pred ptujskim sodiščem bo 5. septembra.

Novi naročniki »Ptujskega tednika«

Ignac Ozmeč, Gibina 6, Vito-marci; Marija Plohi, Bratislavci 3, Polenski; Ivan Pučko, Sakuski 73, Juršinci; Anton Perger, Frankovec 14, Ormož; Franc Frangeš, Sp. Jablane 32, Cirkovci.

IZPRED SODIŠČA

Preveč so zaračunavali pri priklopih

V začetku septembra, 5. IX. t. l. bo pred Okrajnim sodiščem v Ptuj razprava v kazi z višjim zaračunavanjem in kasiranjem stroškov priklopov na električno omrežje v Jiršovcih, Strmcu in na Trnovskem vrhu kot sta bila dva za to pooblaščenca uslužbenca Elektro Maribor-okolica. Zaradi lažnega prikazovanja višine stroškov priklopov in elektrifikacije je bilo s strani obtoženih P. F. iz Strmca in V. S. ter F. T. iz Volične oškodovanih več oseb (22) za okrog 70.000 din.

Organi ljudske milice Desternik in Okrajno javno tožilstvo Ptuj sta izvršila obširne poizvedbe in zbrala dokazni material za obtožni predlog in sodno razpravo.

Studenčnica - okras Ptuja ali leglo komarjev

Po Studenčnici plava trava, kar pomeni, da je zopet začelo čiščenje njene struge, ki jo iz leta v leto bolj prerašča vodna trava in rogoz. Brežani se veselimo očiščevalnih del, ki jih financira Mlinsko podjetje Ptuj bolj iz tradicije kot iz svoje potrebe, ker — kot vemo — oba mlina poganja električni tok, ne pa več Studenčnica kot včasih. Naj ob tej priložnosti izrazimo nekaj svojih misli glede potoka, ki teče ob Mariborski cesti skozi desni del Ptuja, o njegovem obrežju in o strugi.

Studenčnica je čista, mirna voda, nekoliko hladnejša od Drave, ki izvira v Hajdovcih in pozimi nikoli ne zamrzne. Pred desetletji je pogajala štiri mlina na Zg. in Sp. Bregu, danes pa je glede na elektrifikacijo ostala le okras Ptuja, v zadnjem času pa celo nadležna skrb, kdo naj čisti njeno strugo in kdo njeno obrežje. Društvo prijateljev mladine Ptuj se je zelo zavzemalo za to, da bi bila Studenčnica prijetno zatočišče otrok, ki bi se na njej vozili s čolni, prirejali veslaške in druge tekme ter s čolni prevažali tudi odrasle. Ta predlog je še vedno v veljavi, vendar ne pride do njegovega uresničenja, ker teren SZDL Breg sam nima potrebnih sredstev, enako pa tudi ne Društvo prijateljev mladine ali Turistično olepševalno društvo.

Čez Studenčnico bo niže od po vojni novozgrajenega močnega betonskega mostu zgrajen še en nov most za priključek na novi dravski most. Vzporedno s tem delom bi bilo potrebno podvzeti s strugo in obrežjem Studenčnice.

Nov upravni odbor Mestne hranilnice Ptuj

Ker je letos julija potekla mandatna doba prejšnjemu upravnemu odboru Mestne hranilnice v Ptuj, je imenoval občinski ljudski odbor Ptuj na seji 7. julija t. l. nove člane: Martina Klemenčiča, direktorja Panonije Ptuj, Jurija Zdravca, obrtnika Ptuj, Draga Mara, upravnika Strojnih delavnic Ptuj, Julko Kanceler, upokojenko Ptuj, Ivana Satlerja, kmeta v Rabelji vasi pri Ptuj in Marijo Hraševec, nameščenko Mestne hranilnice Ptuj.

Izpopolnjen upravni odbor kredit. sklada za zidanje stanovanjskih hiš

Člana upravnega odbora Občinskega kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš občine Ptuj sta postala tov. Franc Vidmar, odbornik Obč. LO Ptuj in Borut Carli, direktor podružnice Komunalne banke Ptuj.

Spremembe pri Zavodu za pospeš. gospodinjstva v Ptuj

S 1. septembrom t. l. postane tov. Zora Illovar, strokovna učiteljica in uslužbenka Zavoda za pospeševanje gospodinjstva v Ptuj, vršilec dolžnosti upravnika zavoda, ker bo dosednja upravnica tov. Zofka Kodrič nastopila službo v Osnovni šoli v Ptuj.

Jože Bratina, upravnik Zavoda za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb v Ptuj

Upravnik Zavoda za zaposlovanje invalidnih in drugih oseb v Ptuj je postal s sklepom Obč. ljudskega odbora Ptuj na seji 7. avgusta t. l. tov. Jože Bratina, absolvent Srednje ekonomske šole, stanujoč v Ptuj.

KOT ŽRTVE STE PADLI GLORIOZNO

NAD 500 ŽRTEV JE PADLO IZ PTUJSKEGA OKOLIŠA ZA NAŠO OSVOBODITEV. PRI OBČUJEMO NJIHOVE KRATKE ŽIVLJENJEPISE V POČASTITEV NJIHOVEGA SPOMINA.

(Nadaljevanje)

Ivan Lah se je rodil 4. aprila 1915 v Veliki Nedelji. Bil je mali posestnik, ki se je preživljal tudi s kolarstvom. Stanoval je na Mestnem vrhu. Že v star. Jugoslaviji se je seznanil z Lackom Jožetom in dr. Potrčem. To poznanstvo ga je politično opredelilo za komunisto.

Ob napadu fašistične Nemčije na Jugoslavijo je bil v neki vojaški ednici v Halozah, od koder se je vrnil domov. V času oku-

pacije se je zaposlil pri kolarju Simonu Skazi v Krčevi, kjer je začel sodelovati v narodnoosvobodilnem gibanju z brati Staneti. Zaradi izdajstva je okupator aretirati Staneta in tud. Laha Ivana meseca oktobra 1942. Pri njem so našli puško. Kaj kmalu so ga določili za talca in ga ustrelili v Mariboru 4. 11. 1942.

Mirko Langus se je rodil leta 1905 v Koroški Beli pri Javorniku na Gorenjskem. Mirko je hodil v osnovno šolo v Slovenskem Javorniku, nato pa je odšel v Ptuj, kjer se je pri Senčarju učil za trgovskega pomočnika okoli leta 1926. Pri Senčarju je bil takrat v službi komunist Trček iz Trbovelj. Mirko je pod njegovim vplivom pristopil novi ideji komunizma. Postal je član »Vzajemnosti« — delavsko-prosvetnega društva v Ptuj. Po prihodu okupatorja sta s Trčkom zbirala orožje, ki so jih odlagali vojaki razsule jugoslovanske vojske. Iz trgovine sta pošiljala veliko blaga za provorce in zapor-nike na Borlu. Gestapo je v tem času Langusa nekajkrat zasliševal. Dne 6. 7. 1941 so družino Langus z nečakom Pavlom odpeljali gestapovci v Maribor, od tam pa v izseljeništvu v Sanjski most. Od tu so se preselili v Zagreb, zaradi zaposlitve so se preselili v Novi Marof. Mirko je delal pri cestogradnjah. Tu se je povezal z NOB in dajal poročila o skladiščih municije, povezan s sanitarijem je dobavljal sanitetni material za partizane. Zaradi nevarnosti aretacije je odšla družina na Kalnik k partizanom, kjer je postal Mirko obveščevalni oficir. Padel je 8. 8. 1944 v Gornji Reki pri N. Marofu zaradi izdaje.

Pavel Langus se je rodil leta 1924 v Slov. Javorniku. V gimnazijo je hodil pri stricu Langusu v Ptuj. Z družino Langus ga je okupator izselil v Sanski most. V Zagrebu se je sestal z materjo, ki je delala v tovarni čokolade »Mirna«. Že v Sanskem mostu se je povezal s skupino borbenih srbskih dečkov, ki so pomagali partizanom. Ob njihovem pokolju je odšel k partizanom pred spomladno leto 1945. Vstopil je v jurišni bataljon Kalniškega oddreda. Pozneje je bil obveščevalni oficir. Ustaši so ga ujeli in ga po desetdnevnom mučenju v zagrebških zaporih obesili v Jablanici pri Zagrebu 26. 8. 1944.

Zavod za pospeš. gospodinjstva v Ptuj ima nov upravni odbor

V upravni odbor Zavoda za pospeševanje gospodinjstva v Ptuj je Občinski ljudski odbor na seji 7. avgusta t. l. imenoval tov. Zora Kranjčič, učiteljico iz Ptuj Lojze-

Prometne nesreče

Tovornjak in motorist sta trčila

Na cesti Ptuj—Vurberk je prišlo v soboto, 9. t. m., do trčenja med tovornim avtomobilom prevoznika Šulerja iz Ptuja in motoristom vozačem Pšajdom iz Ptuja, pri čemer je bil vozač motorja hudo poškodovan, enako pa tudi motorno kolo DKW, njegova last. Poškodovanega Pšajda je lastnik tovornjaka Šuler takoj odpeljal v bolnišnico v Ptuj, kjer je še sedaj. V nevarnosti je njegova noga. Na motorju je utrpel nad 60.000 din škode.

Motorist Pšajd je pripeljal iz smeri Ptuja s precejšnjo hitrostjo, Šuler pa je pripeljal s tovornjakom iz Grajene. Na cestni ožini pri Krčkovih motorist ni mogel mimo tovornjaka, ki je pripeljal precej po levi. Zaradi močnega zaviranja je začelo motorista zanašati in ga končno vrglo v prvo levo tovornjakovo kolo. Motorist je obležal na cesti z močno poškodbo na nogi.

Poškodovanemu Pšajdu so nudili v ptujski bolnišnici takoj zdravniško pomoč in si tudi prizadevajo, da bi mu rešili nogo.

Prometna nesreča tudi v Skorbi

Na Mariborski cesti v Skorbi je bilo 11. t. m. zjutraj trikratno trčenje med hladilnim grškim vozom, osebnim vozom Olympia R. Merice iz Murske Sobotice in poltovornim avtom Fiat gradbenega podjetja Tehnogradnje Vuzenica. Najtežje poškodbe je odesel osebnim avtom Olympia. Vsi trije avtomobili so počakali na križni nesrečni komisiji.

Kot vsaki dan sta vozila grška hladilna avtomobila tudi tokrat

zgodaj zjutraj drug za drugim v smeri Maribora skozi Skorbo. V smeri Maribora se je za njima v Skorbi pripeljal z Olympia R. Merice iz Murske Sobotice, ki je hotel prehiteti tudi prvi voz, kar pa mu ni uspelo zaradi premale brzine in ker je privozil iz nasprotni smeri še poltovorni avto Fiat, Olympia je zadel v stopnico hladilnika, nakar jo je vrglo v prednji levi blatnik Fiata, ki se je umaknil na pašnik.

Na Olympiji so bile manjše poškodbe, na ostalima vozilih pa neznatne. Vsa vozila so po komisijskem ogledu lahko nadaljevala vožnjo. Vozačem se ni nič zgodilo.

Tovorni in osebni avto sta trčila

V ponedeljek, 4. t. m., so se zgodila prometna nesreča na ovinku Zagrebška—Rogaška cesta v Ptuj (pri gostilni Tomanič), pri kateri je utrpel osebni avto Janka Simoniča iz Ptuja večjo škodo.

Tovorni avto Tovarne volnenih izdelkov v Majšperku je pripeljal po Rogaški cesti v smeri Ptuja in je zaradi rezanja ovinka zadel v osebni avto Janka Simoniča iz Ptuja, ki je vozil po Zagrebški cesti.

Vozača pri trčenju nista bila poškodovana. Tovorni avto ni utrpel občutnih poškodb, dočim so strokovnjaki ocenili precejšnjo škodo na osebem avtomobilu.

Domislice

Slovar je knjiga, v kateri je po abecednem redu razstavljen vse človekovo znanje. — (E. Mezzina)

Zena (zbera moža, ki jo bo izbral). — (E. Géraldy)

Tovarna glinice in aluminija Kidričevo

Trikrat večja proizvodnja glinice v Kidričevem

Zastopniki aluminijskega kombinata »Kidričevo« in tovarne v Lozovcu so sklenili v Parizu s francosko družbo »Pessin« sporazum o razširjenju proizvodnih zmogljivosti teh dveh jugoslovanskih podjetij. — Po tem sporazumu bodo v Kidričevem opravili dela za povečanje proizvodnje glinice od 45 tisoč na 140.000 ton na leto. Proizvodnja v Kidričevem se bo povečala po dveh fazah, ki bosta zajeli predvsem razvoj zmogljivosti za izdelavo glinice, kakor tudi proizvodnjo aluminija.

Sporazum med jugoslovanskima podjetjema in francosko elektrometalurško družbo je bil podpisan na priporočilo mešanega odbora za gospodarsko sodelovanje in tehniško pomoč. Francoski strokovnjaki so že odpotovali v Kidričevo in Lozovac, družba »Pessin« pa je že naročila izdelavo enega dela posebne opreme za ti dve tovarni. Največ novih strojev bo po sporazumu izdelala jugoslovanska strojogradnja.

Pripravljamo se že na novo šolsko leto

S približevanjem ponovnega začetka šole je povsod zlasti pa v prodajalnah knjig in šolskih potrebščin precej povpraševanja, kako oskrbeti otroke s praviimi knjigami in pravočasno, ker so mnogi prejšnja leta pri tem zamudili čas, ko so se bile knjige na razpolago in jih je bilo pozneje težko dobiti.

Da bi letos prihranili staršem nepotrebne skrbi, smo se obrnili na ptujsko knjigarno in papirnico v Murkovi ulici, kjer nam je tov. Terševac dal sledeča pojasnila:

S šolsko reformo so se nekatere stvari na šolskornjčnem trgu spremenile. O tem bi vedeli največ povedati prosvetni delavci. Vendar je mogoče glede na razpoložljive knjige reči, da jih je na podlagi lanskoletnih izkušenj naročenih dovolj in so že v prodaji. Glede knjig za osnovno šolo so največje spremembe, ker sega v to področje šolska reforma. Za 1. razred je sedaj na razpolago le računica, dočim je prvo berilo še v tisku in bo do začetka šole že v prodaji. Stara prva čitanka ne bo več veljala. Za 2. razred sta na razpolago druga čitanka in druga računica, za ostale predmete ni knjig, ker jih tudi doslej ni bilo. Za tretji razred je na razpolago čitanka, dočim je računica še v tisku. Za zemljepis, zgodovino, prirodopis in drugo ni knjig že več let. Gradivo si pišejo učenci. Za 4. razred sta tudi na razpolago čitanka in računica. Za ostale predmete je prav tako kot v tretjem razredu, da si morajo učenci tvariino pisati na predavanjih.

V petem razredu osemletke bo v Ptuj, pozneje pa tudi drugod, potekal pouk po novem načinu, ki bo zahteval samo prvo slovensko berilo in aritmetiko ter geometrijo (nova izdaja). Vse ostale knjige si bodo učenci lahko nabavili po navodilih svojih predavateljev. V vseh ostalih osemletkah na podeželju ne bo, kolikor nam je znano, glede učbenikov bistvenih sprememb. Knjige so na razpolago. Kolikor bi katera od teh šolskih knjig pošla, jo bodo dobili v najkrajšem času.

V sedmih šolskih knjig, ki so bili dostavljeni knjigarni v Ptuj, so navedene knjige samo do osmega razreda osemletke. Za višje razrede gimnazije (od V. do VIII.) so navedene samo knjige, ki so na razpolago in si jih nabavijo dijaki po navodilih profesorjev. Na razpolago je večja izbira knjig za razne jezike, težko pa je reči, katero od njih bo razbil ta ali drugi razred gimnazije, zato starši teh knjig tudi ne kupujejo, temveč jih bodo nabavili šele ob začetku leta, da ne bi

Skupna sredstva za zdravljenje občanov

S področja ptujske občine se je zdravilo v juliju 1958 v mariborski bolnišnici 18 občanov in znašajo stroški zdravljenja zanj nad 373.000 dinarjev.

Naša vas v narodnoosvobodilni vojni

Trinajst let in več je minilo od tistih časov, ko je naše slovensko ljudstvo v roki požrtvovalno bojevalo boj za svojo zemljo in svobodo in po štiri letih krvavih bojev tudi zmagoval. V tem boju, ki ga je vodila Osvobodilna fronta, so pomagali vsi: fantje in moške, dekleta in žene, pa tudi otroci.

Iz dneva v dan se ti dogodki vedno bolj odmakajo od nas. Borci in vsi ostali, ki so doživljali v tem boju premnoge razburilne trenutke, se le včasih v prijeteljski družbi ali v domačih družinskih pogovorih spominjajo tistih let. Ti pogovori se navadno tako začnejo: »Se pomniš, tovariš, kako smo nekoč ukrali fašiste? Se veš, kako smo v noč pred prvim majem izobesili slovensko zastavo? Se še spominjaš, kako smo minirali in razstrelili most?« itd.

Vse te zgodbe postajajo zgodovina, ki se je uče že pionirji. Uči se je tudi Mihec, učenec 4. razreda osnovne šole. Kako se je uči in domaja pa je drugo vprašanje. Če ga vprašate, kako mu je zgodovina všeč, vam bo odgovoril: »Rad imam zgodovino, pa še rajši bi jo imel, če bi ne bilo tistih letnic, imen... Vse to se sicer naučim, a kmalu tudi po-

prilajalo do nevednosti ali zamenjavanja knjig.

Navedeni seznam vsebuje tudi vrsto knjig in priročnikov za strokovne šole, ki jih ima knjigarna tudi deloma na razpolago, ostale pa lahko dobi knjigarna v najkrajšem času, kolikor jih stranke želijo. Enako je s pedagoškimi knjigami in priročniki domačih avtorjev, ki so na razpolago in je po njih tudi precej povpraševanja.

Tabori-manifestacija slovenske misli

(K SEPTEMBRSKI RAZSTAVI MESTNEGA ARHIVA V PTUJU)

Druga značilnost ustavne dobe, ki je nastopila v naših krajih po Bachovem absolutizmu l. 1860, so množični shodi na prostem: slovenski tabori. V razliko od italijanskih, kjer se manifestira slovenska ideja v omejenem krogu, nas pri taborih preseneča množičnost ter prireditev pod milim nebom. Med udeleženci vidimo razen meščanov tudi veliko število ljudi s podeželja.

Organizatorji teh prireditev so zastopniki »Mladoslavencev«, ki so ponovno oživel program zedinjene Slovenije. V razliko od »Staroslavencev« so »Mladoslavenci« za načelnejšo smer v politiki in kulturi je glasnik napredne misli v kulturi je neizprosni kritik Fran Levstik, ki izdaja v letu 1863 politični časnik »Naprejek«. Oblasti pa so že v prvem letu ustavile izhajanje časnika zaradi njegovih revolucionarnih idej.

Po prenehanju »Naprejaka« so zopet »Novice« edini politični časnik in še ta zastopa konservativno smer v slovenskem kulturnem in političnem življenju. Šele leta 1868 je začel v Mariboru izhajati »Slovenski narod«, napredno glasilo »Mladoslavencev«. Pri prirejanju taborov so sodelovali tudi »Staroslavenci«, vendar postavljajo le-ti slovenske politične zahteve dokaj neodločno. To njihovo breznačilno politiko obsoja v »Dunajskih soneti« pesnik in pisatelj Josip Stritar.

DR. VOŠNJAK O TABORIH

Da so se lahko organizirali tabori v tako velikem obsegu, je omogočal zakon o svobodi združevanja iz leta 1868. Dr. Josip Vošnjak pravi v svoji brošuri »Slovenski tabori« 1869: »Nastopili so zdaj nekoliko svobodniši časi. Med drugimi pravicami dala se je vsem avstrijskim narodom, torej tudi nam Slovincem, postavna pravica, da se smemo zbirati pod milim nebom — naj se nas tudi na tavenste skupaj pride, — in se posvetovati o vsem, kar se nam zdi, da bi bilo deželi in nam v prid.« Ko razlaga Vošnjak pomen taborov, poziva Slovence, da je »dolžnost vsacega, ki mu je mar za blagor in na-

Pri nabavljanju knjig poskušamo strankam prikazati trenutno stanje na knjižnem trgu in jim svetovati, da se ne prena-glijo, ker je manjkajoče knjige laže nabaviti kot pa nepravilne, večkrat poškodovane vrčati. Pri naknadno nabavljenih knjigah je pač potrebno strpeti nekaj dni. Glede ostalih šolskih potrebščin ni nikakršnih težav, saj je šolskih zvezkov vseh vrst in ostalega dovolj in ni bojazni, da bi pošlo.

predek svojega naroda, vdeležiti se pri taborih, vsaj pri tistih, h katerim lahko dohaja.«

Vošnjak nam je zapustil v svojih »Spominih« obilo gradiva o slovenskih taborih. O teh prireditvah govori navdušeno in pravi med drugim: »Slovenski tabori! Kadar se spominjam te najkrajše dobe naše narodne zgodovine, širi se mi srce od radosti in vselej na novo preživim ure vzvišenega narodnega navdušenja, katero je takrat prešinjalo govornike in tudi v prostem narodu vzplamtevalo, da je res v takih trenutkih pripravljen bil vse žrtvovati za svoje narodne pravice.«

Tabori so vzvalovili in razgibali slovenske množice in ideje, tu izrečene, so se širile od hiše do hiše in dotedaj nezavedno ljudstvo je začelo samo sebe spoznavati in čutiti krivice, ki se mu gode.«

SLOVENSKA »BESEDA« V BUC-KOVCIH PRI MALI NEDELJI

Med tabore na prostem lahko štejemo tudi »besedo« pri Mali Nedelji dne 15. septembra 1867. Odbor za slovensost vabi v »Novicah« slovensko javnost k narodni slovesnosti, posvečeni spominu zgodovinarja A. Kremlja. In sicer na zemljišču Jurija Stranjskega. Duša te svečanosti je bil Božidar Raič. Zanimivo je, da je pripravljali odbor razpisal 50 goldinarjev nagrade za najboljšo gledališko igro za to priložnost. Odlučili so se za igro »Samo, prvi slovenski kralj«, toda graško namestništvo je igro cenzuriralo in prepovedalo. Dejanje omenjene igre se godi v okolici, kjer je bila malonedeljska »beseda«.

V LJUTOMERU

Dr. Vošnjak pravi v svojih »Spominih«, da je vse zanimalo, kakšen bo ta polkuz, ali se jih bo mnogo odzvalo vabilu in kako se bodo obnašali pri govorihi. Po njegovem opisu so se udeleženci iz Maribora in Slov. Bistrice pe-ljali 9. avgusta 1868 z jutranjim vlakom do Ormoča, kjer so jih čakali vozovi, Cesta od Ormoča do Ljutomerja je bila v tistih ča-

sih zelo slaba, zato so morali pot-niki često stopiti z voz.

V Ljutomeru so se gostje zbrali v tamkajšnji čitalnici, kjer so izdelali načrt zborovanja in besedilo resolucije. Postregli so jim z močnim ljutomerskim vinom, ki je precej omamilo zapisnikarja Josipa Jurčiča, poročevalca za »Slovenski narod« na ljutomerski proslavi.

9. avgusta je bil vroč dan, zato je bil kaj ugoden prostor za zborovanje v senci hrastovega loga (danes Sršenov log). Prišlo je tudi zastopstvo Sokolov iz Ljubljane, mnogo rodoljubov iz Ptujae in drugod. Mnogo je bilo kmetov iz ljutomerskega, ormoškega in radgonskega okraja. Zborovanja se je udeležilo preko 7000 udeležencev, ki so poslušali dve uri trajajoče govore. Med govorniki je bil Božidar Raič, ki je zagovarjal pravico Slovincem do lastnih šol, tudi višjih. Dr. Vošnjak je govoril proti zvezi z Nemčijo, grajal dualizem, pritoževal se proti visokim davkom in opozoril, da ima država gluha ušesa za slovenske zahteve, kljub paragrafu 19., ki jamči svobodo vsem avstrijskim narodom.

Dr. Zarnik iz Ljubljane je zahteval, da morajo tudi župnijski uradi posloovati v slovenskem jeziku. Vse omenjene zahteve govornikov so prišle v resoluciji, ki v prvi točki še posebej poudarja, da mora biti na Slovenskem uradni jezik izključno slovenščina. Uradniki se morajo v pol leta naučiti slovenskega jezika. Vsi Slovinci se morajo združiti v zedinjeno Slovenijo z lastno upravo.

Poročilo v »Novicah« pravi, da je skupščina potekala v najlepšem redu. Preko 4000 ljudi je ostalo na zbornem mestu še dolgo v noč in se veselilo ob pivu in ljutomerčanu. Nekaj gostov se je zbralo v čitalnici, kjer so dali duška svojim narodnim čustvom s primernimi zdravljami. Naj omenimo še, da so na taboru peli staro slovensko pesem »Slovenec sem« in »Slava Slovincem«. Isti pesmi so prepevali združeni pevski zbori letos ob 90-letnici tega prvega slovenskega tabora.

KINO

MESTNI KINO PTUJ predvaja od 15. do 17. avgusta nemški barvni film »BENEŠKA NOČ« in od 19. do 21. avgusta ameriški film »PO NEDOLŽNEM OBDOBJU«. KINO MURETINEC predvaja 17. avgusta ameriški film »PEKEL POD NIČLO«. KINO MAKOLE predvaja 16. in 17. avgusta češki film »NA MORILČEVI SLEDI«.

Tržne cene

POVRTNINA: Krompir 15, zelje v glavah 20, cvetača 40, kumare 10 — 15, kumare za vlaganje 40 — 50, grah 40, čebula 40, česen 100, ohrovt 50, rdeča pesa 40, korenček 40, peteršilj 40 — 50, solata endivija 40, paprika 80, fi-žol luščeni 40, fižol v stročju 20 — 25, spinacea 80 — 10, paradiznik 50, buče 10.

SADJE IN SADEŽI: Jabolka 15 — 20, hruške 15 — 25, ringlo 15 — 25, slive 15 — 20, grozdje 100, breskve 80.

ZITARICE IN MLEVSKI IZDELKI: koruza 30 — 40, prosa 50 — 60, ječmen 40, pšenica 30 — 40, ajda 50, oves 40, koruzna moka 30, ajdova moka 50 — 60, koruzni zdrob 50, mleko 30, sir 30 — 70, smetana 140.

PERUTNINA: kokoši 300 — 500, piščanci 300 — 700, jajca 12 — 15.

MASCOBE: uvožena mast 325, domača mast 400, zaseka 300 — 400, maslo 400 — 500.

MESO: goveje meso 300, telečje 300, svinjsko meso 340 din za kg.

MIHEC: Z zaušnic ste začeli vojno? Uh, to mora biti zanimivo. Pripovedujte, stricek!

JANEZ: Bom pa povedal! Ali od tistih dni je že kakih 14 let. Ne spominjam se več vsega. Bosta pa vidva dopolnila, če bom kaj pozabil, kajne, Majda in Stanko?

STANKO: Bova, bova, saj smo skupaj delali in drug drugemu pomagali.

JANEZ: Prvih dni vojne se najbolj nerad spominjam. Sramota in ponižanje! Imeli smo vojsko in tud, orožje. Imeli smo mitraljeze in topove in celo letala. Toda Nemci so korakali v Jugoslavijo, kakor bi šli na sprehod.

MIHEC: Pa zakaj niste streljali nanje?

JANEZ: Le poslušaj, kako je bilo. Naš bataljon je bil v neki vasi na Hrvaškem. Imeli smo puške, a nismo imeli streliva. Re-klo se nam je, da strelivo vozijo za nam: in ga bomo še o pravem času dobili. Tudi lačni smo bili, ker nismo že dva dni nič jedli. Hrana pa je ležala nakopičena v skladiščih. Kakor vidite, je bilo vse nedično organizirano. Tedaj je prišel med nas neki civilist in rekel: Dečki, pojdit domov! Jugoslavija je kapitulirala, kralj in ministri so pobegnili in Nemci bodo zdaj zdaj tu. Kaj še čakate? Me sprva nismo hoteli ver-jet, tem novicam. Bili smo zbe-gani. Čakali smo, kaj nam uka-žejo oficirji, pa ni bilo nikjer nobenega. Zdaj smo vedeli, da

Na njivah v Slovenskih goricah so še letos želi s koso in srpom

Transfuzijska postaja Ptuj

Novi krvodajalci

LJUBLJANA
NEDELJA, 17. AVGUSTA

6.00—7.00 Veder nedeljski jutranji pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila in vremenska napoved. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in ob-java dnevnega spreda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in prireditve dne-va. 7.35 Zabavna glasba. 8.00 Mladinska radijska igra — Alphonse Daudet: Prigode Tartarina iz Tarascona (prva iz-vedba). 8.43 Slavko Zimešek in Marjan Lipovšek izvajata popularne skladbe za violino in klavir. 9.00 Ponočitev junzga četkovskega večera z dne 17. oktobra 1957. 9.50 Danilo Bučar: Zumberška rapsodija (Orkester Radia Ljubljana, di-rižira Jakob Cipci). 10.00 Se pomnite, tovariši... Komisarjevski zapiski. 10.30 Počitniške razglednice. Ciril Stani: Po-horje. 11.30 Zabavna matineja. 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 1. 13.00 Napoved časa, poročila, vre-menska napoved in objava dnevnega spreda. 13.15 Zabavna glasba, vmes obve-stila in reklame. 13.45 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in po-zdravljajo — II. 15.00 Napoved časa, poročila in vremenska napoved. 15.15 Lahka glasba. 15.45 Zdravko Stefančič: Velikan ob Cetini (reportaža). 16.15 Glasbeni mozaik. 17.15 Radijska igra — Charles Dickens: Oliver Twist, II. del. 18.05 Promenadni koncert. 19.00 Zabav-na glasba, vmes obvestila in reklame. 19.30 Radijski dnevnik. 20.00 Variete na valju 327,1 m. 21.00 Zabavne melodije. 21.30 Športna nedelja. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled spreda za naslednji dan. 22.15 Pol ure komorne glasbe. 22.45 Za lahko pot: polje Lou van Burg. 22.55—23.00 Poročila.

POROKE

Poročka: Jakob Žabota, Ptuj, Lackova 14, in Marija Belovič, Ptuj, Lackova 14.

Rojstva

Rodile so: Angela Vtič, Narap-lje 3 — Venčeslava; Ana Vogrin, Zikarice 58 — dečka; Gera Sluga, Ptuj, Miklošičeva 4 — Dušana; Alojzija Trantura, Dežno 23 — Ido; Marija Kokol, Dornava 51 — Mirka; Alojzija Škripač, Gajevci 3 — Marijo; Matilda Sagadin, Mi-hovce 16 — Franca; Maja Fakin, Maribor, Zupančičeva 45 — Jasno; Marija Vuk, Strmec 14 — Bran-jaka; Alojzija Javšovar, Zg. Jablana 1 — Dušana; Genovefa Pihlar, Vumpah 32 — deklico; Marija Šef, Apače 28 — deklico; Kata-rina Hrnčič, Veliki vrh 6 — Zlat-ka; Ana Kranjc, Kidričevo 76 — Ljubico; Marija Rozinger, Strmec št. 46 — Nado; Elizabeta Kranjc, Rabeljčja vas 29 — Marico in Da-rinko; Franciška Brumen, Jane-žovski vrh 24 — Marijo; Leopold-na Skledar, Štatenberg 6 — Marijo; Angela Petek, Zg. Haj-dina 82 — Majdo; Jerica Merc, Majski vrh 35 — Marija in Mar-jana; Rozina Vedernjak, Pacinje št. 30 — Milana.

smo izdani. Ne morete si pred-stavljati, kako nam je bilo pri-srdu. Izdani smo bili od tistih ljudi, ki so nam ob vsaki prilož-nosti polnili ušesa z ljubeznijo do domovine, ko pa je bilo treba to domovino braniti, so jo izdali. Razsi! smo se, ne da bi sprožili en sam strel. V tistih urah so se mi vsilili žalostni Zupančičevi stih:

O domovina, kdor te ljubi zdaj, ljubiti mora s črnim gnevom v duši...

MAJDA: Tisti dan, ko si se vrnil — še veš, Janez? — sva stala s Stankom pred hišo in ti videla, kako si prihajal skozi sa-downjke in gledal, kako bi ne opaženo prišel v hišo. Bil si v uniformi in s puško. Če bi te do-bili Nemci, bi te poslali v ujet-ništvu.

JANEZ: O prav gotovo. Tako kakor na sto tisoče drugih.

STANKO: Ampak puško si do-bro skrli. Janez, in tudi: unifor-ma! Ali še veš, kako si se delal nevednega, ko smo prišli zvečer k vam v vas in sem te vpraše-val: Janez, kje imaš puško? Ti pa si pravil: Kakšno puško? Nisi hotel pripovedovati skrivnosti.

Sveda, jaz sem bil takrat še so-lar dvanajstih let, nisi mi še za-upal.

MIHEC: Pa kom ste jo dali, stric?

JANEZ: V seno sem jo zaka-pal. Lepo sem jo očistil, zavil v krpe in jo vtaknil pod velik kup

Vidovič Anton, Ložina 20; Hor-vat Cecilija, Kidričevo 5; Krajnc Pavel, Brezovci 9; Simonič Fani, Brezovci 14; Bosilj Andrej, Go-ričak 3; Pungračič Ivan, Turški vrh 14; Pungračič Ana, Turški vrh 14; Vogrinec Franc, Mala vas 16; Kolarič Janez, Mala vas 14; Bratušek Marija, Goričak 23; Hrnčič Jožefa, Lovrečan 20; Kojc Rozika, Selce 23; Bosilj Katarina, Korenjak 22; Kotlenko Barbara, Turški vrh 2; Petrovič Barbara, Turški vrh 20; Roškar Albin, Turški vrh 23; Vočanec Mijo, Go-ričak 29; Bratuša Anton, Goričak 28; Skok Težija, Kore-njak 23; Skok Franc, Korenjak 23; Fajfar Jožef, Turški vrh 17; Aha-čič Jožef, Korenjak 33; Fajfar Anton, Korenjak 15; Težak Ana, Turški vrh 5; Hrnčič Jakob, Go-ričak 9; Težak Jožefa, Turški vrh 5; Lorbek Karel, Koren-jak 32; Težak Franc, Turški vrh 9; Herkovič Franc, Turški vrh 103; Gavez Alojz, Korenjak 11; Gavez Ana, Korenjak 11; Kornet Jožefa, Zlogonje 39; Lorbek Ida, Koren-jak 32; Belšak Ana, Korenjak 16; Fajfar Marija, Korenjak 15; Ko-tolenko Ivan, Turški vrh 2; Plohl Franc, Zagojčice 5.

Anton Sedlašek, Dravinjski vrh 32; Avgust Duh, Ljubstava 31; Marija Čuš, Grlici 10; Marija Mla-kar, Majski vrh 19; Vinko Hval-ec, Majski vrh 45; Jože Maroh, Majski vrh 39; Neža Bratušek, Ljubstava 30; Alojz Junger, Ljub-stava 37; Alojz Ropič, Ljubstava 36; Alojzija Maroh, Majski vrh 56; Milica Duh, Ljubstava 43; Ma-rija Maroh, Majski vrh 56; Roza-lja Zemljak, Dravinjski vrh 10; Ana Kmetec, Jurovci 24; Katarina Širovnik, Tržec 13; Angela Trafala, Ljubstava 44; Anica Hval-ec, Ljubstava 46; Amalija Rot-vajn, Popovci 2; Ana Hvalec, Maj-ski vrh 44; Jožef Zemljak, Dra-vinjski vrh 10; Terezija Vidovič, Šturmovci 28; Peter Cafuta, Maj-ski vrh 43; Anton Mlakar, Dra-vinjski vrh 19; Rozalija Pal, Sp. Hajdina 52; Liza Vidovič, Štur-movci 28; Jakob Duh, Ljubstava 43; Rozalija Vidovič, Ljubstava 2; Ivan Zemljak, Majski vrh 37; An-tonija Selinšek, Dravinjski vrh 47; Rozalija Duh, Majski vrh 47; Ro-zalija Cafuta, Ljubstava 17; Ro-man Roje, Dravinjski vrh 43 in Ana Hlupič, Dravinjski vrh 15.

Iz kuhinjskih ljakov prihaja pogosto neprijeten vonj. To bo-mo preprečili, če bomo vsak dan zliili v ljak odcedne črne kave in nato še malo vrele vode.

krme na hlevu. No, saj ni bila dolgo tam.

MAJDA: Ni bila dolgo, ne; do »lepe nedelje«, ko je bilo naše vasko proščenje. Oh, če se tega spomnim, se še danes nasmeh-nem. Takrat si bil pa res fant od fare, Janez!

MIHEC: Kaj je bilo tiste nede-lje, stric? Ali ste se stekli, ali je takrat padla zaušnica?

JANEZ: Nekaj takega je bilo. Kakor vsako leto smo tudi tedaj pripravili fantje v vaski gostilni ples. Prišla so dekleta in med njimi tudi ti, kajne, Majda?

MAJDA: Prvič sem bila na ple-su; saj sem bila še dekletce ka-kih sedemnajstih let.

JANEZ: Prav lepo smo se ima-li. Ključek Blaž je nategoval harmoniko, mi pa smo se vrteli z dekleti, da je bilo kaj!

MAJDA: Bilo je imenitno. Kar pozabili smo, da je vojna.

JANEZ: Dokler niso prišli v go-stilno nemški orožniki. Nekaj časa sede v kotu za mizo, naen-krat pa vstane njihov komandir — vahtmajster so mu rekli — ukaže godcu novo polko — solo! solo! je klical — stopi k Majd! in jo povabi na ples. Toda ona odkima in neče.

MAJDA: Joj, kako sem se ga bala! Take vodene ribje oči je imel kakor škuka in zobe dolge in špicaste! Kakor škuka, vam pravim!

(Dalje prihodnjič)

Za vsakogar nekaj zanimivega

Rimljani in ptujski vodovod

Oskrba Ptuja z zdravno, pitno vodo je že precej časa važno vprašanje. Rimljani so ga rešili enostavno z zgraditvijo dveh vodovodov. Naselbino rimskega Poetovia na levem bregu Drave je napajal vodovod iz Vurberga, glavnemu delu mesta na desnem bregu pa je dovažal vodo vodovod s Pohorja. Začetkom 4. stoletja je bil Ptuj porušen in z njim seveda tudi oba vodovoda, od katerih je ohranjenih le nekaj izkopanih lončenih cevi.

Poznejši, srednjeveški Ptuj, ki se je razvil na ruševinah rimskega mesta, je črpal vodo iz nekolicinskih javnih in maloznamitnih zasebnih studencev z večinsko slabo vodo. To stanje se je ohranilo do današnjega dne.

Zato je razumljivo, da je bilo vprašanje oskrbe prebivalcev mesta z zdravno in užitno vodo stalno pereč problem, s katerim so se začeli resneje baviti takratni mestni gospodarji v zadnjem desetletju prejšnjega stoletja. Sanjrali so o gradnji vodovoda, česar pa nikoli niso uresničili, ker je to zelo težko vprašanje, ki zavisi od najrazličnejših činiteljev. Najprej je potrebno najti dovolj močne vrelce, ki bi stalno zadostno polnili rezervoarje, nato je potrebna analiza vode glede njene kemijske in bakteriološke stanja, ugotovitev stalne temperature, vprašanje graditve dolgih glavnih vodovodov in rezervoarja ter razpela vodovoda po mestu in končno najvažnejše, to so potrebna finančna sredstva.

Po ohranjenih virih so mestni očetje prvič javno razpravljali o preskrbi mesta z vodo na občinski seji 6. marca 1901, na kateri poročal takratni predsednik, da se je povezal glede vodovodnega projekta z dr. Julijem Dregerjem, sekcijem geologom geološkega državnega inštituta na Dunaju in prosil za pooblastilo, da sme povabiti imenovanega v Ptuj v svrhu početnih študij problema, kar je bilo odobreno. Nato je stvar počivala in šele na občinski seji 8. februarja 1905 vprašuje dr. Plachki, kaj je z vodovodom. Predsednik mu odgovarja, da bi bilo po mnenju strokovnjakov vode dovolj, vendar ima ista okus po ilovici, bi bil pa izginil, čim bi imel zrak dovolj stika z vodo. Sicer so pa poslali vodo v analizo. Za tem zopet ni mogoče zaslediti nobenih ukrepov glede graditve vodovoda.

Verjetno je, da so Ptujčani vztrajali na tem, da napeljejo vodo iz Slovenskih goric. Medtem so raziskovali teren v okolici na levem bregu Drave in so zato klicali na pomoč razne strokovnjake. Dne 17. julija 1908 je namreč

predaval v mestnem magistratu prof. dr. Gustav Adolf Koch, rektor vseučilišča za poljedelstvo na Dunaju o vodnih razmerah v Ptuj in okolici z ozirom na oskrbo mesta z vodo. V svojem poročilu navaja, da bi za vodovod lahko upoštevali le izvire ali studence v Vurbergu in Novi Krčevini, do čim bi vrelci v Desterniku, pod Mestnim vrhom, v Krčevini in Sp. Grajeni ne prišli v poštev.

Ker bi pa vsi zaleteli vrelci v Vurbergu in Novi Krčevini dajali skupaj le okrog 3 do 4 litre vode na sekundo, bi bili za potrebe Ptuja nezadostni, a tudi pretopli. Mesto potrebuje dnevno za 4500 prebivalcev približno 5200 lit ali 6 litrov vode na sekundo. Zaradi tega je ta načrt za gradnjo vodovoda nesmiseln, posebno še, ker bi 13 do 14 km dolga napeljava povzročila ogromne gradbene stroške.

Dovolj vode bi se našlo na Hajdini ob terasi med gostilno Grahar in Selo, kjer je več izvirkov, ki se izlivajo v Studenčnico. Pri pravilnem zajetu bi dajala samo dva od teh za ves Ptuj zadostno količino vode z 9,7 do 10 stopinj Celzija temperature, ki bi bila tudi glede na kemični sestav zadovoljiva. Potrebno jo je le bakteriološko raziskati. Če pa se hoče brezpogojno črpati vodo na levem bregu, se priporoča poskusno vrtanje na zemljišču Adelsberg, kjer je dovolj vode. Vrtanje pa bi se moralo opraviti po potrebi do 140 m globine, kajti gornja plast podtalne vode bi ne bila uporabna za pitno vodo. Tudi pri mestnem kopališču se priporoča vrtanje. Tako ugotavlja dr. Koch in priporoča neko dunajsko firmo za poskusna vrtanja.

Pozimi leta 1909 je moralo v Ptuj primanjkovati vode, kajti na seji 10. februarja interelira dr. Plachki župana zaradi obstoječega pomanjkanja vode in povprašuje, kaj je z vodovodom. Župan poroča v odgovoru o dopisovanju s podjetji za poskusno vrtanje, ki pa zahtevajo za izvedbo od 12.000 do 20.000 kron in še več, kar je pretirano. Omenja tudi koriščenje vrelcev na Hajdini, a pomisleke za napeljavo vodovoda mu vzbuja dravski most, ki se stalno tresse. Zato daje prednost vrtanju. Povezal se je z nekim domačim vrtalcem, ki bi opravil vrtanje pri kopališču za 16 kron dnevno pri dodelitvi dveh pomožnih delavcev. Tudi če bi bila voda za uživanje manj primerena, bo uporabna za kopanje in pranje. Župan prosi za odobritev kredita za vrtanje, kateri se mu odobri.

Istega leta dne 15. decembra poroča župan na seji o dotedanjih ugodnih uspehih vrtanja na zemljišču Adelsberg, kot priprave za mestni vodovod. Nadzornik Weber predlaga, da se voda preiše in če bo analiza ugodna, naj se

nabavi od župana priporočen Benz-motor za 3000 kron in vrtanje nadaljuje.

Od tega časa zopet ni mogoče ugotoviti nobenega razpravljanja o vodovodu. Verjetno so aneksija Bosne in Hercegovine, bližajoča se balkanska vojna in nato prva svetovna vojna odstavile to vprašanje z dnevnega reda. Tudi v bivši Jugoslaviji se o njem ni govorilo. Med nemško okupacijo so se sicer spominili tudi vodovoda. Neki graški ing. Haslinger je celo izvršil višinska merjenja za kanalizacijo, rezervoar pa so predvideli pri gradu v nekdanjih katekombah. Toda do graditve vodovoda ni prišlo.

Po osvoboditvi je začela občinska uprava leta 1946 reševati vodovodni problem. Pri hajdinski šoli je zgradila tri velike globoke jaške za črpalne naprave. 1947. leta pa je začela graditi rezervoar na Panorami. V zadnjih dveh letih se je polagalo cevi od jaškov proti Dravi in na levem bregu od Drave do rezervoarja in deloma po mestu. Ko bo dokončan novi most, bo v svoje osrčje objel tudi cevi, ki bodo vezale obestranski napeljavi.

Izgradnja vodovoda je torej velik projekt. Premagati se mora veliko ovir, potrebno je mnogo materiala in dela ter ogromnih denarnih sredstev. Zato pa naj nestrpežni ali nevedni kritiki potrpežljivo spremljajo napore naše ljudske oblasti, dokler ne steče v Ptuj zdrava, dobra in hladna pitna voda. Upamo, da ta dan ni več tako daleč.

Donosna koruza

Koruza je že dolgo poglavitna Jugoslovanska poljedelska kultura, vendar se ne izkorišča več toliko za prehrano ljudi, marveč bolj za živinsko krmo. Še pred zadnjo vojno je bila koruza najvažnejši sestavni del hrane za približno 57 odstotkov prebivalcev Jugoslavije, medtem ko je danes koruzna moka poglavitno živilo le za 21 odstotkov Jugoslovancev.

Za ustrezno količino pa se je medtem povečala vloga pšenice in rži. Pred vojno sta bili rž in pšenica poglavitno hranila za 37 odstotkov prebivalstva, danes pa že za blizu tri četrtine. Ta bistvena sprememba v prehrani je povzročila, da moramo pšenice upoštevati. Od leta 1950 sem pomeni pšenice pomembno postavko v skupnem jugoslovanskem uvozu.

Zanimivo pa je pri tem, da je bila kljub znatno manjšemu izkoriščanju koruze za prehrano njena cena v primeri s ceno pšenice v vseh povojnih letih večja kakor pred vojno. Medtem ko je bilo razmerje med ceno pšenice in koruze 1930. leta 1:1,1 je zna-

šalo to razmerje 1953. leta 1:1, 1950. leta prav toliko, maja letos pa že 1:2,1.

NOV KEMIČNI ELEMENT

Ameriški profesor Giorzo je pred dnevi objavil novico o odkritju novega kemičnega elementa, ki so ga umetno dobili v laboratoriju. Novemu elementu so dali ime "nobelium", v tablici elementov pa je dobil številko 102. To je deseti izmed tako imenovanih transuranov.

Spomnijo goloba izza rešetk

Jetnik, ki je prestajal kazen v beneških državnih zaporih, je bil nenavaden ljubitelj golobov. Vsek dan je pri zamreženem oknu z drobtinami krmil golobe, ki jih je v Benetkah mnogo. Paznikom se to ni delo sumljivo, nasprotno, jetnik jim je bil zaradi tega ravnanja simpatičen, ker so kot pravi sinovi Benetk veliki ljubitelji golobov.

Jetnik pa je imel povsem drugačne načrte. Golobe je lovil in jim privezoval na noge listke s sporočili za člane svoje tolpe. Ti so prežali na ptice in jih streljali z zračnimi puškami. Tako so prejemali šefova sporočila, v katerih je organiziral svoj beg. Ko so ga kasneje spet prijeli, je razložil pravi smisel svoje ljubezni do golobov.

Zdaj golobi zamenjajo okoli zamreženih oken v beneških zaporih. Hrane ni več, ker zaporniki po posebni odločbi ne smejo krmili golobov.

Ali želite dolgo živeti

Tako pravi dr. Van Pelt. Pravi da pozna človeka, ki je živel 150 let in je pil mleko, jedel pa sir in maslo. Pozna pa drugega 116 letnika, ki ni nikoli pil vode, temveč vedno le žganje. Pravi pa, da imajo vsi stoletniki skupno lastnost — veselje do življenja. S tako voljo po dolgem življenju so sami sebe sugestirali in s tem prisilili vse svoje notranje organe, da delujejo dlje in bolje. Nadalje ta

zdravnik pravi, da ženske zaradi tega običajno dlje časa živijo, ker ne vzdržujejo svojih občutkov. Tako na primer z jokom osvobodijo svojo duševnost napetosti. Človeško telo, pravi dr. Pelt, je ustvarjeno za življenje od 150 pa celo do 250 let. To kaže ni težko doseči, če človek nosi v sebi dovolj volje, da bi dolgo živel in da svoje življenje ljubi.

Svetovna razstava v Ženevi

Najnovejši laboratorijski inštrumenti, s pomočjo katerih se znanstveniki nadejajo, da bodo človeštvu kmalu omogočili novo neizčrpano energijo, bodo razstavljeni na prvi svetovni atomski razstavi v Ženevi, konec tega meseca.

Dela v veličinski dvorani, v kateri bo nameščena razstava, se končujejo. Razstavljeni materiali, s katerim hoče 21 narodov prikazati svoje napore na področju izkoriščanja nuklearne energije, že prihajajo v Ženevo.

Pod palačo narodov ob ženevskem jezeru so zgradili dvorano, dolgo 180 m in široko 96 metrov. Arhitekti se niso trudili, da dajo palači estetski izraz. Dosegli pa

so velik uspeh v ekonomičnosti lesene konstrukcije strehe in dvorane.

Izložbeni prostor zavzema 6 tisoč m² od tega so ZDA dobile 3350 m², SZ 1000 m², ostale dežele pa od 20 do 600 m². Razstava bo prirejena v znamenitu napredku, doseženega v posameznih deželah na področju termionuklearnih reakcij za izkoriščanje teh za pridobivanje električne energije.

Na razstavi bodo pokazali tudi model aparata, v katerem se lahko proizvaja temperatura, ki je

večja od temperature na soncu in zvezdah. Razstavljeni bosta tudi ameriška atomska reaktorja, ki proizvajata električno energijo. Na ta način bodo seznanjeni obiskovalci s procesom izkoriščanja atomskih reakcij za mirnodobno uporabo.

Italija, Švedska, Norveška in druge dežele bodo pokazale makete svojih novih tovarn, ki proizvajajo uran. Obiskovalci se bodo seznanili na razstavi z radioizotopi in uporabi teh v industriji, kmetijstvu in medicini.

Jamske slike v Avstraliji

Profesor Stanner, dekan antropološkega oddelka univerze v Canberri, je odkril več sto kamnitih skulptur in jamskih slik v severni Avstraliji. To odkritje je velikega arheološkega pomena. Hrib ob gornjem toku reke Fitzmaurice, v katerem so jame z najdbami, imenujejo domačini Paitynimbi. Med domačini kroži legenda, ki pravi, da bo prišel konec sveta, kadar bo pritekla

skozi sotesko Fitzmaurice reka ognja. Naključje je hotelo, da je to območje zajel prejšnji požar ter se je profesor Stanner umaknil v hrib, kjer je potem po naključju odkril jame.

NAROČAJTE

PTUJSKI TEDNIK

Naj ostane med nami Fiatove dogodivščine

Tonča že dolgo nisem videl. No, pa sem ga le ujel. Bilo je v nedeljo dopoldan, ob času, ko se zbira pred »Evropo« cvet ptuj-ske moške lepote, se pomenkuje o svojih preteklih in prihodnjih pustolovčinah, opazuje mimo hita dekle in občuduje avtomobile, ki drčijo proti »sinjemu Jadransku«.

Kar užival sem ob njegovem hudomušnem nasmehu. »Ali vidiš tistega tam, tistega z nebesnomodrimi hlačami in od vratu do popka odpeto rumeno srajco, kako zaljubljen gleda novi Fiat 600 posiovdje Bedrača? Kaj misliš, kaj bi videl, če bi mu mogel odpreti in pogledati v močgane? Prav gotovo nobenih takih mladostnih ambicij, kakor smo jih poznali mi v naših mladih letih, tudi ne brhkega dekleta, ne, ampak miniaturni avtomobilček Fiat 600. Tako je, moj dragi!«

»Je že tako, moj Tonča,« mu odgovorjam, »živimo pač v dobi motorizacije. Tudi Ptuj se motorizira in midva tega ne bova ustavila.«

»Ne bova, ne, ker taka je pot mehanizacije, industrializacije, elektrifikacije. In fiatizacije. Ampak lomijo pa ga ti novopečeni lastniki Fiatov 600. Si slišal o njem (pokazal je na rumenosrajčnika) in o njegovi nedavni vožnji s Fiatom? Ugleden meščan, komercialni vodja v tovarni lov-ske municije »Projektile«, saj ga

poznaj. Na družbeni lojtrici bi lahko stal še više, če bi se ga mož včasih preveč na nacehal. Sicer se pa v Ptuj tako reči niti preveč za zlo ne jemljejo. Pije-mo vsi, nekateri dnevno po dva deci, nekateri po dva litra. Pravi-jo, da tisti, ki smo skromnejši, zato kritiziramo one druge, ker smo jim nevoščljivi. Torej ta je kupil Fiat 600. To naj bi bil za-enkrat zadnji dosegljiv klin na lestvici njegovih ambicij. Kaj pride pozneje, ne vemo; morda letalo. Za sedaj torej avto.

Nekateri njegovi znanci so ga narahlo svarili, češ: pusti to stvar, kaj pa če... Glej, ti se ga včasih nafahtas, in tak ima potem grozen pogum. Gorje, če mu pride v roke tak Fiat 600. Eden mu je celo preroško razlagal: mož, ali sploh veš, kaj pomeni Fiat? Seveda je to kratka imena to-varne Fabricha italijana automo-bili Torino. Ali ta kratka pome-ni še nekaj drugega. V latinščini pomeni »fate« — »zgodi se«. Se v očenašu se reče »fiet voluntas tua« — »zgodi se volja tvoja«. Če se ti kaj zgodi, bo pač volja tvoja. Ali pa obeh, tvoja in Fiatova. Pa naj se zgodi, je rek-el. Ali mislite, da sem ga zato kupil, da ga bom gledal in bo-žal. Saj ni punčka. Še punčka ni dolgo le s tem zadovoljiva.

Pa se je veselo vozil z novim Fiatom. Vozil se je po mestu, da bi ga vsi videli, peljal se je z njim tudi v Maribor, pa seveda v letovišča na Bori, na Statenberg. Kaj pa je to tak izletek na Bori na popoldansko južino in kozar-ček vina? Seveda je to le kozar-ček, ampak se dostikrat izprazni in spet napolni. V začetku je po-gosto sedela poleg njega žena Melita, zadaj pa otroci. Tedaj je bil vedno »kelko telkor soliden«. O, da bi tako tudi ostalo! Pa ni. Zahotelo se mu je razigrane družbe, sproščenosti. Na svoje iz-lete s Fiatom je vabil prijatelje (morda tudi prijateljice, kaj vem) in potem se je zgodilo. Zgodilo se je tam nekje med Ormožem in Središčem. Sicer pa ime ni važno. Zgodilo se je pač. Bil je ta dan tako imenitno razpoložen, da je zavozil s Fiatom in vso nje-govo posadko v cestni jarek. Sreča v nesreči (v vsaki nesreči je sreča, še kadar umreš; če ne za-te, pa za druge), torej sreča v ne-sreči je bila, da se nobenemu ni nič zgodilo. S prijatelji je šel ta-koj iskat pomoč. V bližnji vasi so izprosil živalsko vprego, da bi potegnili Fiat iz jarka. Ko pa so se napotili z njo na »lice mestaz«, jim privozi naproti njihov Fiat. Za volanom je sedel tamošnji domačin, poleg njega še trije drugi. Ta četvorica je bila namreč medtem, ko je iskal pomoč, slučajno prišla mimo, brez veli-kega napora vzdignila Fiat iz jarka in ga lepo postavila na ce-sto. Zato se je vsem, ki so po-magali ali hoteli pomagati, prav lepo zahvaliti in jih za požrvo-valnost tudi primerno nagradil. Potem so kar dobre volje nade-la-jevali vožnjo. Zakaj tudi ne? Nobenemu se ni nič zgodilo in tudi Fiat je bil še malo opra-skani. Motor je delal brezhibno.

A preden so tisti dan prišli do-mov, se je »zgodelo« še enkrat. Srečali so velik tovorni avto. To-vornjak je vozil lepo po desni strani, skoraj ob robu. Ampak Fiat bi ne bil Fiat, če ne bi de-lal čisti svojemu imenu: Fiat — »zgodi se!« Švignil je z elegantno nantico tako tesno mimo tovor-njaka, da je ta odnesel ubogemu Fiatu pol karoserije. Kakor da bi posnel človeku pol kože, srce in drugi organi pa bi ostali nepo-škodovani. Tako je bilo tudi s Fiatom. Vozil je — čudo čudo-vito! — kar naprej, ker motor je delal brez napake. Sijajen mo-tor! In tako je pripeljal svojo družbo v domače mesto. Potem na neravnost v podjetje »Sasija«, kjer bo dobil Fiat novo karose-rijo. —

Prodaj in objave

Kupim
SADNI MLIN, dobro ohranjen, ku-pim. Naslov v upravi.

Prodaj
OTAVO NA RASTI (dva voza) pro-dam. Naslov v upravi lista.

PRODAJA
PRESO HRASTOVO (kompletno) prodam. Naslov v upravi lista.

KOŠNJO OTAVE prodam. Naslov v upravi lista.

KRAVO SIMENTALKO, rodovni-ško, s teletom, težko 600 kg mlečnost 3000 litrov letno, pro-dam. Vprašajte: Starošince 19, Cirkovci.

MALO RABLJEN ELEKTROMOTOR 5,5 KS in kmečki voz ugodno prodam. Naslov v upravi lista.

OTAVO NA RASTI prodam pri Ptuj. Naslov v upravi lista.

OSEBNI AVTO ŠKODA 1500 ugo-dno prodam. Maribor, Cankar-jeva 16, III. nadstr.

KOŠNJO OTAVE prodam. Naslov v upravi.

KOMPLETNO SPALNICO iz trde-ga lesa in drugo pohištvo pro-dam. Informacije: Ptuj, Tru-barjeva 7.

RAZNO SOBNO POHIŠTVO (z tr-dega lesa, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v upravi lista.

Izgubljeno
NAJDENI SO TRIJE KLJUČI V PTUJU. Lastnik jih dobi v upra-vi lista.

Bramenjam
ZAMENJAM DVOSOBNO STANO-VANJE s kuhinjo in pritliklina-mi na Vičavi za enako v cen-tru mesta, Naslov v upravi li-sta.

PRODAJA NAJDENIH PREDMETOV

Občinski ljudski odbor Ptuj obvešča prebivalstvo, da bo prodaja najdenih predmetov, ki so po predpisanim roku postali splošno ljudsko premoženje,

v četrtek, dne 21. avgusta 1958, ob 8. uri zjutraj

na dvorišču Občinskega ljudskega odbora Ptuj, Srbski trg 1. Naprodaj bodo kolesa, ogrinja za kolesa in drugi vrednostni predmeti.

Iz pisarne odseka za notranje zadeve Obč. LO Ptuj.

Mestni muzej v Ptuj

vjudno prosi lastnika avtoportre-ta slikarja Mihelčeta Franceta, da se oglasi osebno ali pisмено v Mestnem muzeju v Ptuj. Sliko nujno potrebuje Moderna galerija v Ljubljani za razstavo: Avtoportreti v slovenski umetno-sti.

Zahvala

Vsem, ki so spremili našega dragega brata

IVANA ALTA

župnika v pok. in zatomašnika v tako lepem številu na njegovi zadnji poti, ga zasuli s cvetjem in venci, — iskrena zahvala.

Se posebej se zahvaljujemo za tako številno spremstvo častiti duhovščini z zastopnikom naše škofije na čelu, za gniljive nago-vore g. proštu Greifu v cerkvi in zastopniku CMD ob odprtem grobu.

RODBINA ALT

Obleka proti atomskemu izžarevanju

V Nemčiji bodo začeli izdelo-vati obleke, ki bodo varovale člo-veka pred atomskimi izžarevanji. Izdelali jih bodo iz posebne pla-stične snovi, čez njo bo prišla še druga obleka iz steklene tkani-ne. Iz iste snovi bodo izdelali tudi čevlje in rokavice. Obleke bodo prodajali v trgovinah.

Reakcijski NASVETI
Zlate okvire obvarujemo pred muhami tako, da jih namažemo s česnom. Čistimo pa jih tako, da z njih naprej dobro obrišemo prah, potem pa jih umijemo z vodo, v kateri se je kuhal česen.

brusimo tako, da z njimi režemo tenak steklen papir.

Pri kadilcih se stanovanje kaj rado napoji z vonjem po tobaku. Če želiš odpraviti, obesi v sobi nekaj vlažnih frotirk.

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij INDUSTRIJSKEGA TRGOVSKEGA PODJETJA »LEŠ«, PTUJ, razpisuje delovno mesto

računovodja

Pogoji: zaželena srednješolska izobrazba z večletno prakso. Službo lahko nastopi takoj. — Plača po tarifnem pravilniku podjetja. — Interesenti naj se oglasijo s prošnjo v upravi: Ptuj, Zadržni trg št. 11.